

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/138/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119209266
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119209266.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovalovej v spore žalobcu: B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. 6, XXX XX T., právne zastúpený Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia 1.358 eur a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/108/2019-40 zo dňa 10. októbra 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Stranám sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.358 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 14.6.2019 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka, uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru k Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 16.12.2009, uzavretej medzi účastníkmi konania, v bode 12, v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprípustná, a z tohto dôvodu neplatná.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 2 písm. a), písm. b), § 3 odsek 1, 2, § 4 odsek 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 7/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z.z.“), § 52, § 53 odsek 1, 2, 3 a 5, § 451 odsek 1, 2, § 107 odsek 1, 2, § 456, § 517 odsek 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 15.5.2019 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve o úvere zo dňa 16.12.2009 č. XXXXXXXXXX. Žalobu odôvodnil tým, že za úver vo výške 600 eur mal zaplatiť poplatok 576 eur, teda že celkovú čiastku vo výške 1.176 eur uhradí v 12 splátkach po 98 eur s tým, že poplatok vo výške 576 eur je z 2/3 tvorený nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Za predmetný úver uhradil celú sumu 1.958 eur, teda žiadal vydať ako bezdôvodné obohatenie rozdiel medzi poskytnutou a uhradenou sumou. Navrhol určiť, že zmluvná podmienka v predmetnej úverovej zmluve o poplatku vo výške 576 eur zahŕňajúcom náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere s tým spojenou administratívou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobu v tejto časti odôvodnil tým, že žalovaný za uvedený poplatok neposkytol žalobcovi žiadne reálne plnenie a poukázal na viaceré právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov. Konštatoval, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere chýbali náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. g), h), i), j), k) zákona č. 258/2001 Z. z.. Navrhol priznať mu náhradu trov konania.

4. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor, že žalobcovi nemožno priznať postavenie spotrebiteľa a žiadal aplikovať Obchodný zákonník. Výšku dohodnutého administratívneho poplatku považoval za primeranú. Tento bol v zmluve jasne uvedený a žalobca sa dobrovoľne rozhodol pre uzatvorenie úverovej zmluvy s vedomím o cene úveru. Dôvodil, že žalobca nemal naliehavý právny záujem. Konštatoval, že žalobca mal možnosť prehodnotiť podmienky poskytnutia úveru a samotné uzatvorenie zmluvy. K administratívne poplatku uviedol, že slovenská právny úprava poplatku výslovne nebráni. Navrhol žalobu zamietnuť a žiadal priznať náhradu trov konania.

5. Súd I. inštancie po zistení skutkového stavu dospel k záveru, podľa ktorého medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola dňa 16.12.2009 pod č. XXXXXXXXXX uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej sa žalovaný ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi úver v sume 600 eur, pričom dlžníčka sa zaviazala zaplatiť veriteľovi sumu 1.176 eur, t. j. istinu zvýšenú o poplatok 576 eur, t. j. celkovo zaplatiť čiastku 1.176 eur. V zmluve je uvedené, že suma 1.176 eur bude zaplatená v 12 splátkach po 98 eur. V zmluve absentovali náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. g), h), i), j), k) zákona č. 258/2001 Z. z..

6. Žalobca z úveru reálne splatil 1.958 eur, čo nebolo sporné. Súdu jej z jeho činnosti známe (napr. vo veci 11C/114/2014), že vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru žalovaného v bode 12 sa uvádza: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi čo do dôvodu aj výšky tak ako je to uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou“.

7. Podľa výpisu z klientskej zóny (č. I. 8) žalobca uhradil žalovanému celkovo 1.958 eur. Na pojednávaní konanom 10.10.2019 v neprítomnosti žalovaného právny zástupca žalobcu uviedol, že sa domáhajú vydania bezdôvodného obohatenia a neprijateľnej zmluvnej podmienky. Bezdôvodné obohatenie žiadali z toho dôvodu, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, všetko v tom kontexte, že žalobca zaplatil žalovanému dokopy 1.958 eur, čo vyplýva z portálu a výpisov žalovaného, pričom pri úvere 600 eur je rozdiel spočívajúci v bezdôvodnom obohatení vo výške žalovaných 1.358 eur. Čo sa týka neprijateľnej zmluvnej podmienky konštatoval, že táto bola už viackrát právoplatne vyhlásená za neprijateľnú o čom doložil aj rozhodnutia všeobecných súdov. Vo vzťahu k premlčaniu uviedol, že sa dozvedel žalobca o tom, že zmluva nemá náležitosti 23.1.2019 od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, pričom žaloba bola podaná v máji 2019, teda v rámci subjektívnej lehoty bola zachovaná. Vo vzťahu k plynutiu všeobecnej subjektívnej lehoty sa vyjadril len všeobecne, nakoľko nemá vedomosť o tom, že žalovaný by vzniesol námietku premlčania. Uviedol, že žalobca požadoval finančné prostriedky na spotrebu, nie na podnikanie, hoci účel úveru bol zaškrtnutý ako na výkon zamestnania v reále tomu tak nebolo o čom svedčí už aj postoj európskych inštitúcií vo vzťahu k žalovanému a jeho nekalým obchodným praktikám. Vzhľadom na uvedené navrhol žalobe vyhovieť a v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania. Zotrvával na podanej žalobe a v dôvodoch uvedených v nej, pričom v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania. Nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

8. V danom prípade bolo potrebné predovšetkým vysporiadať s tvrdením žalovaného, že žalobca nemá status spotrebiteľa a že sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu. Tá je upravená v § 52 Občianskeho

zákonníka (ďalej len „OZ“). 9. Podľa právneho názoru súdu prvej inštancie je nepochybné, že úverová zmluva uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008.

9. Súd prvej inštancie taktiež skúmal, či nedošlo k nekalej obchodnej praktike pri nanucovaní účelu úveru „na podnikanie“ spotrebiteľom (porov. najnovšie rozhodnutie ÚS ČR vo veci I. ÚS 1930/11 o porušení práva na spravodlivý proces, ak sa povinnému (dlžníkovi) nepriznajú práva len kvôli držbe živnostenského listu). Navyše účel poskytnutých finančných prostriedkov nevyplýva ani z obsahu zmluvy. Je v záujme veriteľa pri uzatváraní zmluvy, ktorá nemá byť považovaná za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, špecifikovať účel zmluvy priamo v zmluve tak, aby bol jasný a zrozumiteľný. Žalobca nepochybné neuzatváral úverovú zmluvu ako podnikateľ, ale ako fyzická osoba a ani pri jej plnení nekonal v rámci obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Preto s poukazom na § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka má bez akýchkoľvek pochybností status spotrebiteľa.

10. Súd prvej inštancie zastáva názor, že sporný poplatok nie je vylúčený zo súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok v zmysle § 53 ods. 1 OZ, pretože nepredstavuje hlavný predmet plnenia. Za hlavný predmet plnenia v zmysle európskej judikatúry sa považujú podmienky, ktoré upravujú základné plnenia zmluvy a ktoré ju ako také charakterizujú (napr. rozsudok Caja de Ahorrosy Monte de Piedad de Madrid, EÚ:C:2010:309, bod 34). Administratívny poplatok dohodnutý v úverovej zmluve rozhodne nie je základným plnením zmluvy, a preto nepredstavuje jej hlavný predmet plnenia.

11. Druhý prípad vylúčenia súdnej kontroly je nie samotná cena, ale primeranosť ceny na jednej strane a tovaru a služieb na druhej strane ako protiplnenie (napr. rozsudok C26/13 zo dňa 30.4.2014 vo veci Arpád Kásler, Hajnalka Káslerné Rábai proti OTP Jelzálogbank Zrt, bod 54). Podmienky, týkajúce sa protihodnoty, ktorú dlhuje spotrebiteľ veriteľovi alebo ktorá má vplyv na skutočnú cenu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť veriteľovi, teda v zásade nepatria do tejto druhej kategórie podmienok vylučujúcich súdnu kontrolu, s výnimkou otázky, či je výška protihodnoty alebo cena, ktorá je dohodnutá v zmluve primeraná službe veriteľa (rozsudok C-143/13 z 26.2.2015 vo veci Bogdan Matei, Iona Ofelia Matei proti SC Volksbank Romania SA bod 55, 56).

12. Súd v danom prípade neskúmal sporný administratívny poplatok z pohľadu primeranosti jeho výšky, ale skúmal jeho charakter v intenciách posúdenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, teda či spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Zo zmluvy pritom nevyplýva, za čo vlastne sa tento poplatok platí, preto absentuje požiadavka jeho určitosti. Spotrebiteľ tak platí za niečo, čo po materiálnej stránke mu nie je dodané. Pri spotrebiteľských úveroch je pritom nevyhnutné, aby dohodnutými poplatkami sa platilo za skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ17U 192/2010 zo dňa 3.5.2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné: „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene... Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru Vrchný krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie“. Súd dodáva, že tento záver si osvojil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku sp. zn. 18Co 109/2011. Napokon možno poukázať aj na aktuálnu právnu úpravu Občianskeho zákonníka v znení jeho novely účinnej od 13.6.2014, a to novelou č. 102/2014 Z. z..

13. V tomto spore pri úvere 600 eur činil poplatok 576 eur. Poplatok, ktorý má pokryť náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere však nemôže byť ovplyvnený výškou úveru a to vedie k záveru o tom, že žalovaný týmto pomerne sofistikovaným spôsobom sa snažil opticky vyvolať dojem nižšej úrokovej sadzby, aj keď v skutočnosti administratívny poplatok odvíjajúci sa od výšky úveru vo svojej podstate predstavuje úrok. Poplatok 576 eur predstavuje 96 % z úveru. Splatnosť úveru pritom bola dohodnutá o niečo menej ako jeden rok, to znamená, že v skutočnosti úroková sadzba by predstavovala takmer 100 % p. a., čo by násobne prevýšilo priemernú úrokovú sadzbu obdobných

úverov v bankách. Išlo by nepochybne o úrok v rozpore s dobrými mravmi, čo by spôsobovalo neplatnosť zo zákona s poukazom na § 39 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zrejme to bolo motívom pre žalovaného vyhnúť sa takémuto posúdeniu cez stanovenie administratívneho poplatku.

14. Spotrebiteľ by teda mal platiť administratívny poplatok za dodané skutočné plnenie, musí byť preto predmet administratívneho poplatku určitý a musí byť v primeranej výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené, spôsobuje to značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejedná sa totiž o prípad vylúčenia súdnej kontroly v zmysle § 53 ods. 1 vety druhej, keďže administratívny poplatok nepredstavuje hlavný predmet plnenia úverovej zmluvy (hlavný predmet je poskytnutie úveru za úrok ako to vyplýva z § 497 Obchodného zákonníka), navyše nebol individuálne dojednaný (jeho výšku stanovil žalovaný bez možnosti ovplyvnenia žalobkyňou).

15. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona. Medzi nimi pod písm. g) je uvedená konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, pod písm. h) ročná úroková sadzba, pod písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a pod písm. k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov.

16. V zmluve chýba uvedenie konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (pôžičky) podľa § 4 ods. 2 písm. g), nakoľko podľa názoru súdu konečná splatnosť ako bola uvedená v zmluve, t. j. 12 mesiacov nie je postačujúca, pričom by malo ísť o určenie konečnej splatnosti ohraničenej presným dátumom. Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. g) citovaného zákona nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. i), kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a preto pri písm. g) citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co/286/14 zo dňa 27.5.2014).

17. Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. V zmluve rovnako chýba aj uvedenie priemernej hodnoty RPMN, čo je rovnako zákonom požadovaná náležitosť.

18. V predmetnej spotrebiteľskej zmluve tieto vyššie uvedené náležitosti bezpochyby absentujú, čo spôsobuje ex lege bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 600 eur a keďže doposiaľ zaplatil 1.958 eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 1.358 eur.

19. Z prisúdenej istiny súd priznal aj úroky z omeškania s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. V danom prípade žalobca od žalovaného požadoval úroky z omeškania až od druhého dňa nasledujúceho po doručení žaloby t. j. od 14.6.2019 tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej lehoty sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti skôr (rozsudok Najvyššieho súdu 2CZ 35/77 zo dňa 17.12.1978).

20. V danom prípade sa žalobca o tom, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil dozvedel 23.1.2019, o čom svedčí prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 2.5.2019. Žaloba bola na súd podaná dňa 14.5.2019, teda počas plynutia subjektívnej lehoty.

21. Objektívna premlčacia lehota plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia t.j. v danom prípade od úhrady žalobcu žalovanému. Súd prvej inštancie však zastáva názor, že v danom prípade je potrebné vychádzať z desaťročnej premlčacej lehoty. Žalovaný má totiž v predmete činnosti poskytovanie úverov a preto sa vyžaduje, aby dodržiaval príslušné právne normy vzťahujúce sa na ich poskytovanie. Žalovaný preto minimálne musel byť uzrozumený s tým, že pokiaľ v úverovej zmluve neuviedol obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú citované v tomto rozsudku napriek tomu, že musel si byť vedomý toho, že ide o spotrebiteľa, nebude môcť od žalobcu žiadať sporné poplatky a pre prípad, že to

tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozmeneý. Minimálne teda na jeho strane išlo o nepriamy úmysel získať majetkový prospech. Keďže posledná úhrada bola vykonaná najneskôr v decembri 2010 a až posledná úhrada predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného, desaťročná premlčacia lehota uplynie až v decembri 2020.

22. Výrok o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

23. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu I. inštancie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal priznať trovy celého konania. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 odsek 1 písm. f) a h) C.s.p. Uviedol, že žaloba, ktorou sa domáha žalobca určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je formulovaná ako žaloba na určenie, či tu právo je alebo nie je, ale je formulovaná ako žaloba na určenie právnej skutočnosti (neprijateľnosti), ktorej prípustnosť je založená osobitným predpisom. V tomto prípade však zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva výslovná možnosť takúto žalobu podať. Žalobca sa domáha určenia neplatnosti právnej skutočnosti (neprijateľnosti) a nie určenia či tu právo je alebo nie je. Určenie existencie/neexistencie právnej skutočnosti odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Takéto určenie právnej skutočnosti ako ty vyplýva z ustanovenia § 137 písm. d) C.s.p. je možné len vtedy ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu, pričom určenie neprijateľnosti nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Takýto právny predpis nemožno považovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v žiadnom zo svojich ustanovení, a to ani v § 3 ods. 5 citovaného zákona nepripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti. Zákon o ochrane spotrebiteľa iba konštatuje oprávnenie spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva bez toho, aby bližšie špecifikoval typ žaloby, ktorou sa spotrebiteľ môže domáhať svojho práva proti porušovateľovi na súde. (Rozsudok OS Žilina, sp. zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 7.6.2017) Má za to, že v prípade ak súd určí neprijateľnú zmluvnú podmienku, nezaloží takýto rozsudok s konečnou platnosťou všetky práva a povinnosti medzi sporovými stranami, až rozsudok na plnenie môže s konečnou platnosťou upraviť pomery medzi sporovými stranami a preto nie je splnený základný predpoklad určovacej žaloby. Žalovaný nepopiera aby sa žalobca nemohol domáhať bránenia svojho práva, ale poukazuje na základné princípy C.s.p. a to čl. 2, že ochrana práva musí byť spravodlivá a účinná. Ak súd určí vydanie bezdôvodného obohatenia z predmetnej zmluvy aký má praktický význam žaloby na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, pričom jediným výrokom a to žaloby na plnenie by subsumoval všetky svoje sporné práva z danej zmluvy pod jedinú žalobu a nezaťažoval by nezmyselnými žalobami, ktoré nič neriešia, činnosť všeobecných súdov SR. V prípade ak by súd aj určil neprijateľnú zmluvnú podmienku nič by sa nezmenilo, takéto konanie žalobcu je len účelové s cieľom navyšovania trov konania. Žalovaný sa zároveň domnieva, že ide o naplnenie čl. 5 C.s.p., teda o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu.

24. Ďalej žalovaný vo svojom odvolaní namietal spotrebiteľský charakter zmluvy. Podľa žalovaného predmetná zmluva o úvere nespadá pod režim spotrebiteľských zmlúv a z toho dôvodu ju nemožno skúmať z hľadiska stanovených obsahových náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Poukázal na skutočnosť, že dňa 16.12.2009 uzavrel so žalobcom zmluvu o úvere č. F., na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver na výkon zamestnania. V zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Dôležité teda je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel žalobca poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Žalobca toto svoje vyhlásenie potvrdil svojím osobitným podpisom v zmluve o úvere. Zákon o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že žiadateľ o úver v čase poskytnutia úveru na podnikanie, zamestnanie alebo povolanie, musí byť podnikateľom alebo zamestnaný. Preto pre právnu kvalifikáciu povahy poskytnutého úveru je úplne postačujúci prejav vôle uvedený v zmluve. Zákonodarcu v zákone o spotrebiteľských úveroch upravil špeciálne prípady, keď záujemca o úver ešte nie je podnikateľom, ani zamestnaný, avšak má záujem využiť úver na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

25. Podľa názoru žalovaného zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon v § 451 Občianskeho zákonníka. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol (nedošlo k odstúpeniu od zmluvy, zrušeniu zmluvy a pod.) a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „neznaosť práva neospravedlňuje“. Znaosť práva sa nevyvrátiťne predpokladá

a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Vedomosť o tom, že zmluva o úvere neobsahuje údaje v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné viazať k okamihu podpisu zmluvy o úvere. Podpis subjektu predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa i prejav znalosti obsahu. K úmyselnému obohateniu žalovaný uviedol, že Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Zavinenie je budované na dvoch zložkách a to vedomostnej a vôľovej a podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné, v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Je potrebné zároveň poukázať na fakt, že nároky titulu z bezdôvodného obohatenia nie sú spotrebiteľským vzťahom a z toho dôvodu je prístup zohľadňujúci záujem slabšej strany nežiadúci, ale potrebné je zachovávať rovnosť strán. Žalovaný so žalobcom uzatvoril zmluvu o úvere, pričom veriteľ sa zaviazal, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky a dlžník sa zaviazal, že poskytnuté peňažné prostriedky veriteľovi vráti a zaplatí dohodnuté úroky. Žalovaný skutočne požadoval za poskytnutie peňažných prostriedkov odplatu vo forme úrokov za poskytnutý úver, keďže je to činnosť, ktorou sa žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere zaoberal a na ktorú mal oprávnenie, nakoľko žalovaný mal v predmete podnikania aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, čo medzi stranami sporu sporné nebolo. Táto skutočnosť, avšak, nedokazuje úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Žalovaný v čase uzatvorenia zmlúv o úvere nemohol mať vedomosť, ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

26. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

27. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

28. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

29. Podľa ustanovenia § 4 odsek 1 zákona č. 258/2001 Z.z. účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa odseku 2 Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶⁾ musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,
- b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa odseku 3, Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

30. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru v tom smere, že uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvou spotrebiteľskou vychádzajúc z postavenia žalovaného ako dlžníka z úverovej zmluvy a že je namieste aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu lex specialis, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

31. Z obsahu spisu vyplýva, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným vznikol Zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.12.2009. Žalobca je v zmluve označený menom a priezviskom, adresou bydliska a rodným číslom, číslom občianskeho preukazu. Zo zmluvy nevyplýva, že by žalobca konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Taký vzťah je preto možné považovať za zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom, t.j. spotrebiteľský vzťah v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a následne ho podriaďiť právne mu režimu, ktorý upravuje problematiku spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských vzťahov. Z formulároveho znenia úverovej zmluvy je zrejmé, že žalobca nemohol individuálne ovplyvniť obsah zmluvných dojednaní, ktoré boli vopred pripravené a uzavierali sa vo viacerých prípadoch, pre neurčitý počet spotrebiteľov. Nebolo preukázané, že žalobca predmet plnenia z úverovej zmluvy (poskytnuté finančné prostriedky) použil na iný účel ako pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti. Na druhej strane je nepochybné, že veriteľ uzatváral predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, čo potvrdzuje aj výpis z obchodného registra, z obsahu ktorého je zrejmé, že veriteľ mal v predmete svojej podnikateľskej činnosti aj „poskytovanie úverov“. Zohľadnením právneho postavenia účastníkov právneho vzťahu sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že zmluva o úvere má povahu spotrebiteľskej zmluvy.

32. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným typovou spotrebiteľskou zmluvou upravenou špeciálnym právnym predpisom, a to zákonom o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný bol od uzatvorenia zmluvy v postavení dodávateľa a žalobca v postavení spotrebiteľa. Žalobca zmluvné podmienky nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť. Právny

vzťah účastníkov konania preto správne súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí okrem všeobecných náležitostí povinne obsahovať osobitné náležitosti podľa § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zákon absenciu niektorých náležitostí vymedzených v citovanom zákonom ustanovení nespája s následkom neplatnosti zmluvy o úvere, avšak poskytuje spotrebiteľovi ochranu.

33. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na ust. § 4 odsek 2 písm. písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

34. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v zmluve o úvere absentuje náležitosť uvedená v ustanovení § 4 odsek 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z.z. údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Z obsahu zmluvy vyplýva, že v zmluve nie je uvedená RPMN pre daný úver, taktiež absentuje aj priemerná RPMN, ktorá je povinnou náležitosťou v zmysle ust. § 4 odsek 2 písm. k) zákona č. 258/2001 Z.z.

35. Z obsahu zmluvy ďalej vyplýva, že v zmluve absentuje aj údaj o ročnej úrokovej sadzbe (§ 4 odsek 2 písm. h) zákona č. 258/2001 Z.z.)

36. Výpočet RPMN teda okrem iného ovplyvňuje aj výška poskytnutého úveru, či poplatky/náklady za služby spojené s úverom, ktoré neboli spotrebiteľom dobrovoľne vymienené.

37. Význam RPMN súvisí s jednoduchším orientovaním sa spotrebiteľov pri výbere úverového produktu. V jednom číselnom vyjadrení má totiž spotrebiteľ vyjadrené celkové náklady spotrebiteľa na úver reflektujúce nielen úroky, ale aj poplatky, a to so zreteľom na dobu splácania a výšku splátok.

38. Ročná percentuálna miera nákladov predstavuje celkové náklady spotrebiteľa vrátane úrokov a iných poplatkov priamo spojených s úverom. Inak povedané, ročná percentuálna miera nákladov predstavuje celkové náklady úveru pre klienta, ktoré obsahujú prvok úrokovej sadzby a prvok ostatných súvisiacich nákladov. Pod ostatnými súvisiacimi nákladmi sa rozumejú náklady na zisťovanie informácií, administratívu, prípravu dokumentov, záruky, poistenie úverov a pod.. Ročná percentuálna miera nákladov je dôležitým kritériom pre spotrebiteľa pri porovnaní úverov z hľadiska ich výhodnosti. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje ako povinnú osobitnú náležitosť písomnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmyslom uvedenej zákonnej úpravy je jednoznačne ochrana záujmov spotrebiteľa, ktorý na základe uvedeného údajov vie zistiť cenu úveru a porovnávať medzi viacerými úvermi. Nie je naplnený zmysel uvedeného zákon, ak výška RPMN v zmluve nie je uvedená.

39. Vo vzťahu k náležitosti uvedenej v ust. § 4 ods. 2 písm. j) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, je potrebné dodať, že žalovaný záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu tejto náležitosti vo svojom odvolaní vôbec nespochybňuje.

40. Vzhľadom na vyššie uvedené, záver súdu I. inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa ust. § 4 odsek 3 zákona č. 258/2001 Z.z. je správny.

41. Právne bezvýznamný je poukaz žalovaného na procesnú neprípustnosť žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. V prejednávanej veci bola žalovanému uložená povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie, a to z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy, ktoré majú za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Ustanovenie § 298 C.s.p. umožňuje súdu v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná. Takáto možnosť je daná aj vtedy, ak na základe takej zmluvnej podmienky bola uložená povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie. Prvoinštančný súd teda aj bez návrhu žalobcu mohol určiť, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru k Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo 16.12.2009, uzavretej medzi účastníkmi konania, v bode 12, v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady

na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a z tohto dôvodu neplatnou.

42. Podľa ust. § 11 odsek 4 zákona č. 129/2010 Z.z., spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. 18ba) Poznámka pod čiarou 18ba) je odkaz na ust. § 137 písm. c) a d) C.s.p.

43. Čo sa týka práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia toto podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je 2 - ročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomosti o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

44. V súvislosti s posudzovaním behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je potrebné zdôrazniť, že žalobca vstupoval do zmluvného vzťahu so žalovaným ako so subjektom podnikajúcim v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov v dobrej viere, že žalovaným predložená a vopred pripravená zmluva bude obsahovať všetky náležitosti vyžadované v tom čase účinným zákonom č. 258/2001 Z.z. V čase úhrady poslednej splátky žalobca ako priemerný spotrebiteľ nemohol ani len predpokladať, že žalovanému uhrádza aj peňažné plnenie, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol.

45. O vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobca podľa vlastného vyjadrenia dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS 23.01.2019. K tomuto svojmu vyjadreniu predložil aj prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 2.5. 2019 (č.l. 17 spisu). O pravdivosti tohto tvrdenia nemá žiadne pochybnosti ani odvolací súd.

46. Názor žalovaného, že vedomosť o tom, že zmluva o úvere neobsahuje údaje v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné viazať k okamihu podpisu zmluvy o úvere je bez opory v právnych predpisoch.

47. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 51/2020-50 zo dňa, kde žalovaný v tomto spore bol žalovaným aj v dovolacom konaní Najvyššieho súdu SR a Ústavný súd Slovenskej republiky zrušil Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 163/2018 z 22. mája 2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V náleze okrem iného uviedol cit.: „Posúdenie skutočnej vedomosti o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, sa posudzuje vždy podľa konkrétnych skutkových okolností. Ústavný súd je toho názoru, že v tomto ohľade iste existujú určité typové situácie (typové skutkové okolnosti), pre posúdenie ktorých možno používať skoršiu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Skutkové okolnosti sťažovateľovho prípadu však nie sú typovo obdobné ako skutkové okolnosti rozhodnutí, na ktoré poukazuje najvyšší súd. 49. Predmetom rozhodnutí, na ktoré poukazuje najvyšší súd, nebol spotrebiteľský spor, základom právneho vzťahu medzi stranami sporu ani v jednom prípade nebola zmluva o spotrebiteľskom úvere, nešlo o prípad bezdôvodného obohatenia, ktorý nastáva v dôsledku existencie osobitnej sankcie postihujúcej jednu zo zmluvných strán, upravenej priamo v zákone. Nemožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Ide o špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktačnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Ide teda o ďalší typ skutkových okolností, ktoré treba vzhľadom na už uvedené špecifiká posúdiť najvyšším súdom nanovo.). 50. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a sp. zn. 5 Cdo 121/2009 nedávajú odpoveď na otázku, či je namieste plynutie začiatku subjektívnej premlčacej doby odvíjať od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (uplatnenie zásady „neznalosť zákona neospravedlňuje“), ani na otázku, či za takéhoto stavu je moment, kedy reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny, rozhodujúcim z pohľadu záveru o nadobudnutí skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia. V tomto kontexte je potrebné sa vysporiadať

s otázkou súvisiacou s bežnou životnou skúsenosťou, a síce, či je pravdepodobné, aby dlžník plnil veriteľovi plnenie, ak by vedel, že mu toto plnenie nepatrí. Otázkou je, či potom možno za moment, kedy sa dlžník dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia, a o tom, kto sa bezdôvodne obohatil, považovať uzatvorenie konkrétnej spotrebiteľskej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. 51. Najvyšší súd teda nesprávne vyhodnotil analógiu v skutkovom stave. Toto posúdenie malo za následok odmietnutie dovolania, a teda odopretie vecného prejednanía veci pred najvyšším súdom.“

48. Ďalej ústavný súd vo svojom odôvodnení uviedol : „Je zrejmé, že právnym titulom vzniku záväzkového vzťahu existujúceho medzi oprávneným a povinným v exekučnom konaní, v rámci ktorého bolo vydané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, bola spotrebiteľská zmluva. Predmetom konania o mimoriadnom dovolaní vo veci sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 bolo posúdenie otázky, či je exekučný súd oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky/zmluvy, ako aj otázka samotného posúdenia platnosti rozhodcovskej doložky exekučným súdom. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 vo vzťahu k oprávneniu exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy konštatoval, že aj pokiaľ spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní platnosť rozhodcovskej doložky nespochybní, exekučný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať platnosť rozhodcovskej doložky, poukazujúc pri tom na princíp ochrany spotrebiteľa, ktorému v takomto prípade ustupuje princíp „vigilantibus iura scripta sunt“. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia je tak zrejmé, že najvyšší súd uprednostnil princíp ochrany spotrebiteľa nielen pri procesnoprávnej otázke (oprávnenie exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej doložky), ale aj pri hmotnoprávnom aspekte veci (posúdenie platnosti samotnej rozhodcovskej doložky), keď dospel k záveru, že „realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov... zo strany spotrebiteľa“. V danom prípade išlo o zákon o bankách a otázku znalosti tohto zákona na strane spotrebiteľa v kontraktnej fáze, pri uzatváraní rozhodcovskej doložky. S týmto aspektom rozhodnutia sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 týkajúcim sa posúdenia hmotnoprávnej otázky sa najvyšší súd v napadnutom uznesení nijako nevyrovnal, pričom nároky kladené v zmluvnom vzťahu na spotrebiteľa nepochybne majú relevanciu pre posúdenie aspektov podstatných pre rozhodnutie v merite veci.“

49. Podľa ustanovenia § 107 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa odseku 2, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

50. K odvolacej námietke žalovaného, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi veriteľa pri uzatváraní zmlúv o úvere, ale bolo by nutné v každom jednotlivom prípade s poukazom na okolnosti uzatvorenia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje odvolací súd uvádza:

Už v čase, kedy malo dôjsť k uzatvoreniu tohto právneho úkonu osobitný právny predpis a to zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v ustanovení § 4 odsek 2 vyžadoval pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vymedzené obligatórne náležitosti, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere musela obsahovať. Rovnako ďalší osobitný právny predpis a to zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere v ustanovení § 4 odsek 5 zakazoval konať v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za neuvedenie obligatórných náležitostí, ktorých absencia môže ovplyvniť správanie spotrebiteľa a za konanie odporujúce dobrým mravom nemôže zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Ak žalovaný ako subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov v rozpore so zákonom neuvedie predpísané náležitosti, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere vyžaduje a nerešpektuje predpisy na ochranu spotrebiteľa jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením z neplatného právneho úkonu minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Je skutočne veľmi ťažko uveriť, aby žalovaný nemal vedomosť o tom, čo môže spôsobiť poskytnutím finančných prostriedkov žalobcovi na základe zmluvy, v ktorej absentujú podstatné

náležitosti a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzrozumený. Pri posudzovaní uplatneného nároku sa tak správne vychádzalo z 10 - ročnej objektívnej premlčacej doby upravenej v ustanovení § 107 odsek 2 Občianskeho zákonníka.

51. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe nevyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

52. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. v jeho napadnutom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny.

53. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru na základe absencie uvedenia náležitostí uvedených v ustanovení § 4 odsek 2 písm. j) a písm. k) zákona č. 258/2001 Z.z., odvolací súd nepovažuje za potrebné sa vyjadriť k odvolacím námietkam týkajúcich sa absencie ďalších obligatórnych náležitostí. Judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva, ani nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. (Pozri rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04)

54. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalobca s poukazom na úspech v odvolacom konaní by mal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, avšak počas odvolacieho konania mu tieto trovy nevznikli, preto mu ich súd nepriznal .priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

55. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).